

SUL Y BEIBL CYFLWYNIAD, STORI, SGWRS

CYFLWYNIAD:

Fe wnaeth y pandemig Covid-19 ein rhwystro rhag gallu dod at ein gilydd fel cymuned eglwysig i addoli. Efallai eich bod hyd yn oed yn rhan o eglwys nad yw'n dal i allu cwrdd. Roedd llawer o eglwysï'n gallu cadw mewn cysylltiad trwy Zoom neu fideo-gynadledda, ond roeddem yn dal i gollu bod gyda'n gilydd mewn bywyd go iawn gyda'n ffrindiau eglwysig. Y newyddion da yw, roeddem bob amser yn gwybod hynny yn y pen draw, ac nid rhy bell i'r dyfodol, byddem gyda'n gilydd eto. Mewn ychydig wythnosau efallai? Neu efallai ychydig mwy o fisoedd?

Ond dychmygwch pe nad oeddech yn mynd i gwrdd â theulu'r eglwys ac addoli Duw gyda nhw am flwyddyn ar ôl blwyddyn! Mwy na 10 mlynedd! Mwy na 25 mlynedd! Mwy na 40 mlynedd! Mewn gwirionedd, tua 50 mlynedd! A dychmygwch pe nad oedd gennych unrhyw ffordd i gadw mewn cysylltiad oherwydd bod pawb wedi symud i ffwrdd ac nid oeddech yn gwybod i ble. Yn waeth byth, dychmygwch pe nad oeddech yn gallu clywed neu ddarllen y Beibl am yr holl amser hwnnw heblaw am y darnau roeddech chi wedi'u dysgu ar y cof.

Wel, digwyddodd hyn go iawn i bobl Dduw flynyddoedd lawer yn ôl - ymhell cyn geni Iesu. Roedd rhyfel yn eu gwlad. Dinistriwyd eu prifddinas, Jerwsalem, ac roedd yn rhaid i'r rhan fwyaf o bobl adael i fyw rhywle arall. Ond ar ôl tua 50 mlynedd, caniatwyd iddynt ddychwelyd adref. Dyma'r stori am y tro cyntaf iddyn nhw ddod at ei gilydd ar ôl iddyn nhw ddychwelyd, i glywed geiriau Duw iddyn nhw fel cymuned.

- *Sut ydych chi'n meddwl oedd y bobl yn teimlo am fod yn ôl gyda'i gilydd eto?*
- *Ar ôl yr holl flynyddoedd i ffwrdd, beth ydych chi'n meddwl y gallent fod wedi'i anghofio am Dduw a sut yr oedd ef am iddynt fyw?*

NODIADAU:

DIWRNOD LLAWEN

Simeon ydw i. Rwy'n 10 oed ac mae fy nheulu newydd symud i ddinas hen iawn o'r enw Jerwsalem. Tref enedigol fy nhaid, Esra yw hi. Ond dydy Taid ddim wedi byw yn Jerwsalem am dros 50 mlynedd ac nid wyf i erioed wedi byw yma. Cyn i ni symud yn ôl, arferai Taid Esra ddweud wrthyf am le hardd yn y ddinas o'r enw Y Deml. Roedd gan y Deml bob un o'r ysgrifau Duw i'w bobl. Roedd Taid yn arfer mynd i'r Deml i gwrdd â ffrindiau a theulu a dysgu am Dduw. Ond r hiraf oedd Taid i ffwrdd o Jerwsalem, yr hynaf a ddaeth - a dechreuodd anghofio. Tyfodd ei farf yn hir iawn. Daeth ei wallt yn wyn iawn. A daeth ei gefn ychydig yn grwm. Pan wnes i ofyn cwestiynau iddo am Dduw, weithiau roedd ganddo yr atebion. Ond, ar adegau eraill, roedd wedi blino ac yn wan ac yn drist, a byddai'n dweud, 'Mae'n ddrwg gen i, Simeon. Dydw i ddim cofio. Rwyf wedi anghofio.'

Ond nawr mae ein teulu cyfan a llawer o deuluoedd eraill wedi symud yn ôl i Jerwsalem ac mae heddiw'n ddiwrnod cyffrous iawn yn wir. Rydyn ni wrth ein bodd i fod yn ymgynnull yn y Deml gyda'n gilydd; yr holl ddynton, yr holl ferched a'r plant i gyd! Gadawsom ein tŷ yn gynnar yn y bore cyn bod yr haul i'w weld yn yr awyr hyd yn oed, a cherddasom i lawr y ffordd gerrig tuag at canol y ddinas. Roedd Mam yn cario ryg gyda lliwiau llachar a Dad yn cario basged yn llawn o bethau blasus i'w bwyta'i ginio. Yn fuan, fe gyrhaeddodd ni giatiau pren mawr y waliau sydd newydd eu cwblhau o amgylch y ddinas a oedd ffrind Dad, Nehemeia, wedi'i adeiladu. Cymerodd Mam a Dad fy nwylo a'u gwasgu mewn cyffro a gyda'n gilydd, fe wnaethon ni gamu trwy'r giatiau anferth a gwneud ein ffordd i ganol y dorf.

Roedd cymaint o bobl, prin y gallem symud! Roedd pob un o ffrindiau Taid Esra yno, a'u plant, a phlant eu plant, a'u plant hwythau! Roedd yna chwifio. Roedd yna gofleidio. A'r sŵn! Roedd mor uchel gyda sgwrsio a chwerthin a chwifio a chofleidio, prin y gallwn glywed Dad yn fy ngalw draw i ble roedd pobl yn taenu eu rygiau i eistedd i lawr. Gwasgais heibio'r cyrff o'm cwmpas ac eistedd i lawr wrth ymyl Mam. Pwyntiodd Dad at llwyfan bren dal a oedd wedi'i hadeiladu'n uchel uwchben lle'r oeddem ni'n eistedd fel y gallai pawb weld. Sylwais ar ddyd yn

dringo'r grisiau i fynd ar y llwyfan. Roedd yn edrych yn gyfarwydd. Roedd ganddo farf hir iawn. Roedd ganddo wallt gwyn iawn. Ac roedd ei gefn ychydig yn grwm. Fy Nhaid Esra oedd yn dringo i fyny ar y llwyfan!

Wrth i Taid Esra godi un o'r sgroliau, stopiodd yr holl sgwrsio, yr holl chwerthin, yr holl chwifio, a'r holl gofleidio. Yn eithaf sydyn, safodd pob person ar ei draed a throi tuag at y llwyfan ac fe wnaethon ni ddal ein gwynt gyda'n gilydd, gan aros i rywbeth ddigwydd. Agorodd Taid Esra'r sgrôl a dechrau darllen gair Duw mewn llais clir a chadarn. Darllenodd, a darllenodd, a daliodd i ddarllen! Yn wir, fe ddarllenodd yr holl ffordd nes i'r haul fod yn uchel yn yr awyr ac roedd hi'n amser cinio. Ond wnaethon ni ddim bwyta cinio oherwydd ein bod ni eisoes yn llawn - yn llawn diolchgarwch. Roedden ni wedi clywed geiriau Duw ac roeddem yn gwybod sut yr oedd am inni fyw ein bywydau!

'Molwch yr Arglwydd, y Duw mawr,' gwaeddodd Taid mewn llais uchel.

'Amen! Amen!' galwodd yr holl bobl allan gyda'i gilydd.

Ac yna, fe wnaethon ni i gyd, hen ac ifanc, ymgrymu i'r llawr ac addoli Duw.

Wrth i ni ddechrau trafod a deall y geiriau roeddem wedi eu clywed, dechreuodd rhai o'r bobl deimlo'n drist oherwydd iddynt sylweddoli nad oeddem wedi bod yn byw'r ffordd roedd Duw eu heisiau nhw ei gwneud. Ond camodd ffrind Taid Esra, Nehemeia (wyddoch chi, yr un a adeiladodd y wal newydd o amgylch y ddinas) i fyny wrth ymyl Taid a dechreuodd siarad.

'Peidiwch â bod yn drist. Dyma ddiwrnod i ddathlu nawr rydych chi'n deall y geiriau. Mwynhewch eich picnics a rhannwch y bwyd a diod gyda'ch gilydd. Mae hwn yn diwrnod arbennig iawn. Peidiwch â bod yn drist, oherwydd llawenydd yr Arglwydd yw eich nerth!'

Ac yna aeth Taid Esra i'r grisiau wrth ymyl y llwyfan uchel. Roedd ganddo farf hir o hyd. Roedd ganddo wallt gwyn o hyd. Ond roedd ei gefn yn syth a chryf ac aeth i lawr y grisiau gyda hwb, cam a naid o lawenydd!

SGWRSIWCH AMDANO

- Ydych chi erioed wedi bod mewn torf fawr fel yr un yn y stori hon? Sut oedd yn gwneud ichi deimlo? A wnaethoch chi ei fwynhau?
- Pwy ydych chi'n adnabod sy'n 50 oed neu'n hŷn? Pa mor hen fyddwch chi 50 mlynedd o nawr? Beth ydych chi'n meddwl allai fod wedi digwydd yn eich bywyd erbyn i chi fod yr oedran hwnnw?
- Mae'n dweud yn y stori bod y bobl wedi ymgrymu i'r llawr ac addoli Duw. Pam ydych chi'n meddwl iddynt wneud hynny? Ydych chi'n gwneud unrhyw beth felly yn eich eglwys?
- Beth oedd yn wahanol am Taid Esra ar ddiwedd y stori i ddechrau'r stori? Beth ydych chi'n meddwl ddigwyddodd a wnaeth y gwahaniaeth hwnnw?

NODIADAU: